

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

De minister van Justitie en Handhaving stelt, in samenwerking met de betrokken vakministers een nieuw strategisch plan ter versterking de re-integratie van personen in detentie voor de periode 2025-2030 op. De Vlaamse Regering geeft met dit plan invulling aan de gezamenlijke prioriteiten op het vlak van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen en detentiehuizen, in navolging van het advies van de gemengde commissie dat haar hierover is medegedeeld op 13 december 2024. Het plan omvat vier strategische doelstellingen en 63 concrete acties die samen een coherent kader vormen om de re-integratie van personen in detentie te versterken.

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Overeenkomstig operationele doelstelling 7 'Een sterke hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden in de gevangenis' van de beleidsnota Justitie, Handhaving en Bestuursrechtspraak 2024-2029 wordt een strategisch plan opgesteld dat inzet op het voorkomen van recidive en het bevorderen van de re-integratie van personen in detentie. De prioriteiten hierbij zijn evidence-informed werken, responsabilisering, dadertherapie, casusregie en doelgroepenbeleid.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 13 december 2024 nam de Vlaamse Regering kennis van de mededeling met betrekking tot het advies inzake de opmaak van het Vlaams strategisch plan 'hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden' 2025-2030 (VR 2024 1312 MED.0407/1).

2. INHOUD

Het strategisch plan vertrekt vanuit een omgevingsanalyse als inhoudelijke onderbouw. De omgevingsanalyse blikt terug op de resultaten van het vorige strategisch plan, biedt een kritische blik op de huidige realiteit in de gevangenis en legt kansen en opportuniteiten bloot. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is de huidige crisis in het gevangeniswezen, die een niet te onderschatten

////////////////////////////////////

Op basis van de noden die blijken uit de omgevingsanalyse, het advies van de gemengde commissie (VR 2024 1312 MED.0407/1), het Vlaams regeerakkoord en de beleidsnota's van de verschillende betrokken ministers werden er vier strategische doelstellingen uitgewerkt vanuit alle betrokken beleidsdomeinen die de re-integratie van personen in detentie verder moeten versterken met het oog op een veilige samenleving. Het gaat om volgende doelstellingen:

- De betrokken vakministers formuleerden, in samenwerking met de coördinerende minister, 63 concrete en evalueerbare beleidsmaatregelen (acties) om invulling te geven aan bovenstaande doelstellingen. Van deze acties worden veertig acties getrokken vanuit de minister van Onderwijs, Justitie en Werk, zeventien acties vanuit de minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke kansen, twee acties vanuit de minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij en twee acties vanuit de minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd. Twee acties worden gezamenlijk getrokken: één door de minister van Onderwijs, Werk en Justitie samen met de minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen, en één samen met de minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij. Deze acties bouwen voort op de resultaten van het vorige strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden 2020-2025. Wat werkt wordt verdergezet en uitgebreid, zoals het aanbod op de prioritaire domeinen onderwijs, werk, geestelijke gezondheid en wonen en de focus op specifieke doelgroepen. Wetenschappelijk onderzoek uit het vorige plan wordt benut voor de verdere uitbouw van het aanbod, en de aanbevelingen uit de audit van het Rekenhof over hulp- en dienstverlening worden meegenomen. Daarnaast wil het plan complementair zijn aan andere actieplannen, zoals het actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme en terrorisme, het horizontaal gelijkheidskansenbeleidsplan 2025-2029, het geïntegreerd actieplan horizontaal integratiebeleid en het Vlaams actieplan ter bestrijding van gendergerelateerd geweld 2025-2029.

Het strategisch plan biedt tot slot geen allesomvattend overzicht van alle inspanningen in het kader van de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Wel bevat het de prioritaire doelstellingen en acties waarop de bevoegde ministers zullen inzetten. Deze acties situeren zich zowel op beleids- als operationeel vlak. Een deel ervan zal worden gerealiseerd via de actieplannen die de lokale beleidsteams in de gevangenissen en detentiehuizen, op basis van dit strategisch plan, zullen opstellen voor de periode 2026-2029.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

C. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorliggende strategisch plan creëert een referentiekader waarbinnen de Vlaamse Regering zal werken. Het plan wordt gefinancierd op de bestaande kredieten van de betrokken beleidsdomeinen. Elke actie met budgettaire impact wordt opgevangen binnen de bestaande kredieten van de verantwoordelijke beleidsvelden en ministers. Er is geen aparte begrotingslijn voor de uitvoering van het plan.

Elke budgettaire beslissing die genomen wordt in uitvoering van de concrete maatregelen zal het voorwerp uitmaken van de gebruikelijke procedures, zoals het advies van de Inspectie van Financiën en het akkoord van de minister van Begroting.

Elke minister rapporteert jaarlijks over de uitvoering van de genomen acties, inclusief budgettering, in het kader van de beleids- en begrotingstoelichting.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 23/09/2025. Het begrotingsakkoord van de minister van Begroting en Financiën werd verleend op 13/10/2025.

D. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

E. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Elke beslissing die genomen wordt in uitvoering van de concrete maatregelen met impact op het personeel zal het voorwerp uitmaken van de gebruikelijke procedures.

F. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Bij een aantal strategische doelstellingen en de acties die hieraan gekoppeld worden, zullen de lokale besturen uitgenodigd worden om mee te werken aan de uitvoering ervan. Dit zal steeds gebeuren in partnerschap en geen aanleiding geven tot extra administratieve verplichtingen. De kosten (o.a. extra personeelsinzet) die hier mogelijk uit voortvloeien, zullen dan ook het resultaat zijn van eigen beleidskeuzes.

4. VERDER TRAJECT

Na de goedkeuring van het strategisch plan wordt de tekst bezorgd aan het Vlaams Parlement.

Uiterlijk zes maanden na de goedkeuring van het strategisch plan door de Vlaamse regering, dient per gevangenis een lokaal actieplan te worden opgemaakt dat mee uitvoering geeft aan de geformuleerde acties. De lokale beleidsteams bezorgen hun actieplan aan de gemengde commissie, die de uitvoering van het Vlaams strategisch plan opvolgt en de coördinerende minister hierin adviseert.

Ten laatste drie jaar na goedkeuring, in 2028, wordt een tussentijds evaluatierapport aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van Vlaams strategisch plan ter versterking van de re-integratie van personen in detentie 2025-2030;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Onderwijs, Werk en Justitie te gelasten dit plan over te zenden naar het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Werk en Justitie,

Zuhal DEMİR

Bijlagen:

- Ontwerp van strategisch plan ter versterking van de re-integratie van personen in detentie 2025-2030;
- Advies Inspectie van Financiën 23/09/2025;
- Begrotingsakkoord van de minister van Begroting en Financiën 13/10/2025.

////////////////////////////////////